

Justis- og beredskapsdepartementet
P.b. 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse
Vår referanse 2013/3443-0 350 ALU
Saksbehandler Asbjørn Lund, tlf. 61 26 60 40

Dato 15.08.2013

Høring - NOU 2013: 5 Når det virkelig gjelder - Svar

Fylkesmannen i Oppland slutter seg til hovedkonklusjonene i utredningen. Vi er enige i at politireserven anbefales avvirket og at Sivilforsvaret og Heimevernet opprettholdes som selvstendige enheter. Vi slutter oss også til at Sivilforsvaret fortsatt skal være en viktig forsterkningsressurs på beredskapsområdet og at fylkesgrensene benyttes som utgangspunkt for regionalt samarbeid mellom beredskapsetater.

Vi mener at omtalen av samordningsfunksjonen til Fylkesmannen er mangelfull og til dels feil, og må rettes opp.

Generelt

Vi viser til høringsbrev datert den 08.05.2013.

Fylkesmannen er enig i at fylkesgrensene skal benyttes som et felles utgangspunkt for regionalt samarbeid mellom beredskapsenheter. Vi mener at Justis- og beredskapsdepartementet med sin nasjonale samordningsfunksjon, bør være en pådriver for at regionale beredskapsetater fastsetter regiongrenser som legger til rette for et godt regionalt samarbeid.

Vi kjenner oss ikke igjen i omtalen av Fylkesmannens samordningsfunksjon. På side 22 er det sagt at:

«Med bakgrunn i Samordningsinstruksen,(...) kan Fylkesmannen i samråd med Politimesteren i gitte situasjoner iverksette den samlede regionale koordinering av hvordan en hendelse håndteres. Dette vil bare være aktuelt når det ikke er fare for liv og helse og når en hendelse omfatter flere nivåer og/eller flere kommuner.»

Vi kan ikke se at hverken samordningsinstruksen (kgl. res. av 12.12.1997) eller samfunnssikkerhetsinstruksen (kgl. res. av 18.05.2008) avgrenser Fylkesmannens samordningsfunksjon til en type ekstraordinær innsats som blir iverksatt på et gitt krisenivå – etter samråd med politiet. Slik vi leser instruksen er oppgaver langs hele skalaen fra beredskapsplanlegging, varsling, rapportering og formidling av ressurser, for den del under mindre hendinger, også en del av Fylkesmannens samordningsfunksjon. At det på et gitt tidspunkt blir nødvendig med konkrete avklaringer om oppgave- og rollefordeling med politiet, er helt naturlig, men ikke avgjørende for om Fylkesmannen håndterer en situasjon i samsvar med samordningsinstruksen.

Vi mener det videre er feil fremstilt at samordning i regi av Fylkesmannen bare er aktuelt når det ikke er fare for liv og helse. Selv om Fylkesmannen ikke har samordningsoppgaver innen redningstjenesten, ser vi det som heilt opplagt at situasjoner som f. eks. ekstremvær,

flom, skred og store ulykker både forutsetter livreddende innsats og samordning av generelle beredskapstiltak. Det er heller ikke enkelt å fastslå hvor og når redningsansvaret (politiet) slutter og samordningsansvaret (Fylkesmannen) begynner. I lys av erfaringene etter flommen i 2013, virker det fornuftig at disse rollene løper parallelt. Vi har gode erfaringer med å kalle inn fylkesberedskapsrådet tidlig, gjerne i forkant av hendelsen, mens akuttinnsatsen fortsatt pågår eller ikke har startet enda.

Politireserven

Fylkesmannen er enig i at politireserven anbefales avvirket.

Sivilforsvaret

Fylkesmannen i Oppland samarbeider godt med Oppland sivilforsvarsdistrikt. Distriktet yter bistand til kommunene innen ROS-arbeid og trening av den kommunale krisestaben. Sivilforsvaret bidrar også under Fylkesmannens øvelser med kommunene. Sivilforsvarets bistand til kommunene skjer i tett samarbeid med Fylkesmannen.

Sivilforsvaret er statens viktigste forsterkningsressurs, og bidrar med styrking av den grunnberedskap som kommuner, nødetater og ulike aktører med beredskapsansvar har etablert. I skissen til samfunnsoppdrag er det imidlertid foreslått at Sivilforsvaret skal ha oppgaver i hele spekteret fra forebygging, via krisehåndtering til evaluering. Vi mener at Sivilforsvarets forsterknings- og bistandsrolle bør rendyrkes, spesielt forsterkningsrollen under krisehåndtering. Vi mener det ikke er hensiktsmessig at Sivilforsvaret også skal:

« ... bidra til å bygge robusthet gjennom å være en pådriver i samvirkearbeidet, vedlikeholde ressursoversikter, bistå i utviklingen av risikoanalyser, ... »

Vi vil legge til at sitatet over i praksis er identisk fylkesmennenes oppdrag på samfunnssikkerhetsområdet. Vi oppfatter dette som en sentral del av den grunnberedskapen som Fylkesmannen skal ivareta, og vi fraråder at en omstilling av Sivilforsvaret fører til at de samme pådriver- og bistandsoppgaver ender som oppdrag både til Sivilforsvaret og Fylkesmannen. Dersom det er behov for å styrke dette arbeidet, bør det gjøres hos Fylkesmannen der oppgaven allerede er plassert.

Utvalgets forslag om en navneendring til *Statens beredskapsstyrke* vil følgelig gi et feil signal om etatens oppgaver og ansvar. Dersom navnet skal endres vil *Statens forsterkningsstyrke* eller *Statens forsterkningsressurs* være et mer beskrivende navn.

Det foreslås å redusere antall vernepliktige mannskaper fra 8000 til 4000. Dette synes basert på hvor mange som kan utdannes og utrustes innen Sivilforsvarets årlige budsjett. Utredningen lider noe under av at det ikke er vurdert ett dimensjonerende scenario. Det er heller ikke gjort en kapabilitets- og kapasitetsbetraktning som beskriver de operative behov.

Heimevernet

Fylkesmannen støtter at Heimevernet får en tydeligere rolle innen samfunnssikkerhet. Utredningen dekker imidlertid ikke Heimevernets rolle som territorielt ansvarlig, noe som blant annet innebærer koordinering mot det sivile samfunn der øvrige forsvarsressurser er benyttet. Denne rollen bør også tydeliggjøres.

Kristin Hille Valla

Asbjørn Lund
stabssjef